ZA NEKA[illegible]
2c
[illegible]obivate . . .
[illegible] NARODA"
PO[illegible] [illegible]AVNOST NA DOM
(iz[illegible] [illegible]edelj in praznikov)
ČITAJTE, [illegible]S ZANIMA
Erazem Gorshe
1116 E. 72nd St
6-30-44—KO

GLAS NARODA

- List slovenskih delavcev v Ameriki. -

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879. Tel: CHelsea 3-1242

No. 50 — Štev. 50 — VOLUME LIII. — LETNIK LIII. NEW YORK, TUESDAY, MARCH 13, 1945 — TOREK, 13. MARCA, 1945

WAR FUND
Keep Your Red Cross at His Side

4 DIVIZIJE PREKO RENE

Rusi so zavželi Kuestrin

Vedno več ameriških čet prihaja čez Reno. -- Veliki zračni napad na Dortmund; mesto v razvalinah. -- Zavzetje mesta in trdnjave Kuestrin v Braniboru. -- Mesto Nagoya na Japonskem še vedno v plamenu. -- Boji na Mindanao na Filipinih.

ZAPADNA FRONTA:

London, 13. marca. — Preko mostu imenom Ludendorf, ki je bil zavzet po prvi Ameriški vojski, odšlo je na iztočno stran reke Rene dosedaj nekaj nad 50,000 naših vojakov z vso opremo, kakor tanki in veliki topovi. Onstran Rene so naši do danes zavzeli 25 vasi in trgov. Onstran so do danes zavzeli 50 štirijaških milj veliko ozemlje. Nemški protinapadi so se vsi žalostno izjalovili.

•

ZRAČNI NAPADI:

Veliki oddelki angleškega zrakoplovstva so tekom noči napadli mesto Dortmund. Mesto je v razvalinah, kajti pri napadu so Angleži porabili nad 5000 velikih bomb. Tudi so napadli mesto Berolin, in sicer sedaj že dvajseto noč zaporedom. Naša prva in tretja vojska ob in onstran reke Rene stalno napreduje in sicer proti jugu, iztoku in severu.

•

IZTOČNA FRONTA:

Ruska vojska pod poveljništvom maršala Žukova, je zavzela trdnjavo in mesto Kuestrin ob Odri v Braniboru, ter je že na raznih mestih prekoračila reko Odro. Tudi so ruski letalski padalni oddelki zasedli nekatere vasi neposredno iztočno od nemškega glavnega mesta. Ruska južna vojska pod poveljništvom generala Konjeva, napreduje proti severoiztoku, iz česar je sklepati, da je namen sovjetske vojske obiti mesto Berolin od juga in severa.

•

PACIFIK:

Iz glavnega stanu naše mornarice na Guamu, prihaja vest da se odporna sila na Iwo Jimi, vidno pomanjšuje. Japonci na imenovanem otoku so le še na skrajno severni točki imenovanega otoka.

Mesto Nagoya, ki je bilo včeraj ponovno napadeno po naših bombnikih, je še vedno v plamenu. Sedem največjih tovarn za izdelovanje aeroplanov, je povsem razdejanih.

Iz Manile na Filipinih, dospelo je poročilo, da naše vojaštvo, ki se je izkrcalo na otoku Mindanao, stalno napreduje proti mestu Zamboanga. Japonska obramba je le slabotna.

Jugoslovanski in grški vojni begunci v Afriki in Bližnjem Iztoku, se vrnejo v domovino

Washington, D. C. — Iz Bližnjega Iztoka in Afrike prihaja poročilo, da bodo od tamkaj v kratkem odposlali jugoslovanske in grške vojne begunce v njihovo domovino. Teh beguncev je v omenjenih taboriščih nekaj nad 100,000. Odpotovali bodo proti svoji domovini tekom aprila.

Kaj se govori o zasedanje Avstrije

— London, 5. marca. (ONA) Pretekli teden so francoski zunanji minister Bidault, Anthony Eden in drugi visoki uradniki baje razpravljali med drugim tudi o nekaterih podrobnostih okupacije Avstrije. Predlog je bil stavljen, tako trde te govorice, da bi Amerikanci zasedli salzburški okraj, Francozi Vorarlberg, Britanci pa Koroško in Štajersko. Rusija pa naj bi zasedla vzhodni del dežele. Dunaj bi bil okupiran v tem slučaju od vseh zaveznikov skupaj.

Druga vprašanja, ki so bila na razpravi, so se tikala okupacije Nemčije, katere naj bi vdeležile poleg velesil tudi nekatere manjše države, ki so neposredni mejaki Nemčije.

Nove zaloge naravnega plina v Kavkazu

Krasnodar, Sovjetska Rusija, 13. marca. — V tukajšnjem kavkaškem okraju so sovjetski inženirji ravnokar odkrili velike zaloge naravnega plina. Te zaloge so v neposredni bližini petrolejskih vrelcev imenom Maikop v severnem Kavkazu. Od najdbe naravnega plina bode imela okolica Novorosijskega največje koristi. — Rusi v imenovani pokrajini sedaj že izdelujejo stroje za pogon traktorjev in trukov, kateri bodo v kratkem rabili plin mesto gazolina.

"Kupite en "extra" bond še danes!

V Črni Gori imajo sedaj časnike

Iz Cetinja v Črni Gori se javlja, da sedaj izhaja v imenovanem mestu troje časopisov, in sicer: dnevnik "Pobeda", uradno glasilo črnogorske stranke Narodnega Osvobojenja; "Omladinski Pokret", ki izhaja dvakrat na teden, in tednik imenom AFZ, organ protifašističnih ženskih organizacij.

Goebbelsov rojstni kraj v ameriških rokah

Ko je deveta ameriška armada v svojem prodiranju proti Reni v smeri proti Duesseldorfu zavzela Muenchen - Gladbach, je zavzela tudi bližnje mesto Rheydt, rojstni kraj nemškega propagandnega ministra dr. Paula Jos. Goebbelsa. Po zgledu drugih nacijskih ministrov si je tudi dr. Goebbels nagrabil bogastva in si med drugim tudi pridobil grad Rhyedt, blizu mesta istega imena.

V tem gradu je židovski vojaški kaplan Manuel M. Poliskoff iz Baltimore, Md., te dni opravil židovske verske obrede in sicer v banketni dvorani, kjer še vedno visi Hitlerjeva slika.

Vesti

Nemške čete, ki so še v Jugoslaviji, morajo ostati tamkaj za "večne čase"

Moskovski list "Izvestja", javlja, da so jugoslovanski partizani pod maršalom Titom od septembra 1944 nadalje osvobodili vso Srbijo, Makedonijo, Vojvodino, Črno Goro, Dalmacijo in Hercegovino in pristavlja, da ostanki nemške vojske, ki so še v Jugoslaviji, prosijo jugoslovanske poveljnike, naj jim dovolijo, da deželo mirno ostavijo in se vrnejo domov. Jugoslovani, ki so morali toliko pretrpeti radi nemškega vojaštva, tega seveda ne bodo dovolili, pač pa bodo poskrbeli za to, da ostanejo omenjene nemške čete kar za vse večne čase v Jugoslaviji, in sicer "pod zemljo" v pravem pomenu besede.

400 Rusov odpotuje iz Salonike na Grškem, v Sovjetsko Rusijo

Salonika, Grška, 13. mar. — V tukajšnjem pristanišču se je zbralo nekaj nad 400 državljanov Sovjetske Rusije. Večina teh ruskih državljanov, so bivši ruski vojaki, katere so Nemci vjeli in jih poslali kot delavce na Grško, kjer so Nemcem ušli in se pridružili grškim partizanom. Na Grškem, odkar so Nemci ostavili deželo, so za ruske vojake skrbeli Angleži, kateri so svojim ruskim tovarišem dali tudi angleške uniforme.

Poslanik Turčije odpotuje v Jugoslavijo

Washington, 13. marca. — Turški poslanik za Jugoslavijo, ki je dosedaj opravljal svoje diplomatične posle v Kairu, odpotuje v kratkem v Belgrad. Poslanik, čegar ime je Sučid Amil Kopelaš, ki se sedaj začasno mudi v Ankari, Turčija, odpotuje v Jugoslavijo koncem marca.

Jajca so izvabila Nemce iz trdnjave

St. Sgt. Gerald Dykstra iz Grandville, Mich., je v Nemčiji stopil v prazen trdnjavski stolpič in našel je telefonsko zvezo nepoškodovano. Prime slušalko in Dykstra, ki gladko govori nemško, pravi, ko se nekdo na drugem koncu oglasi, da njegovi ameriški tovariši ravno evrejo jajca.

"Ako se želite nam pridružiti, nas bo veselilo," je rekel Dykstra. — Pet minut zatem so prišli trije Nemci na kosilo.

TREBA JE DAROVALCEV KRVI!

Plazma RDEČEGA KRIŽA rešuje življenja sto in sto ranjenih vojakov in mornarjev. — Toda potrebnih je še na tisoče darovalcev krvi. Dajte pint krvi, da rešite življenje.

ROATOVI ZLOČINI V JUGOSLAVIJI

London, 9. marca. — Italijanski general Mario Roata, ki je nedavno ušel iz svojega zapora in baje neznano kam izginil, je, (kakor smo že poročali), na jugoslovanskem imeniku vojnih zločincev.

Imenovani general je bil načelnik italijanske 2. vojske v Jugoslaviji in sicer od 1. marca do 1. oktobra, 1942 in istočasno je bil tudi vojaški governer v Dalmaciji. Takoj po svojem prihodu v Jugoslavijo, oziroma dne 1. marca, 1942, je izdal povelje, da morajo vsi vjeti jugoslovanski vojaki biti takoj ustreljeni, kakor tudi vsi jugoslovanski talci. Ko je bil Roata vojaški governor v Jugoslaviji, so Italijani v okrožju Ljubljane ustrelili 1000 talcev, in pomorili nadaljnih 8000 ljudi. Poleg tega je Roata poslal 35,000 Jugoslovanov v koncentracijska taborišča v Italijo, in ukazal razdejati in požgati 800 jugoslovanskih vasi. Na otoku Rabu, je pomrlo 4500 interniranih Jugoslovanov radi lakote. Italijani so tedaj dobili tudi povelje, da morajo pomoriti vse jugoslovanske ranjence v bolnicah, kar so tudi storili.

Zakon Anti-Bias sprejet

Newyorška zakonodajna zbornica v Albany je sklenila poseben zakon, kakoršnega nima nobena druga država. Imenuje se: zakon Anti-Bias, karkar bi se reklo po naše: zakon proti predsodkom. Na kratko povedano: ta zakon preprepoveduje, da bi se pri oddaji služb oziralo na pleme ali vero. Do zdaj najdete na vsaki prošnji za službe vselej vprašanje: kakšne narodnosti si, — kakšne vere si. Tako so gotova podjetja izključevala ljudi radi narodnosti ali radi vere.

Zakon je bil vzprejet v prvi zbornici z 109 proti 32 glasovi, senat pa ga je potrdil z 49 proti 6 glasovom. To kaže, da je zakon imel vsestransko podporo. Nekaj republikancev je izkušalo predloženi zakon ubiti ali vsaj ublažiti ga z raznimi dodatki. Zbornica pa je vse odbila.

Jasno je povedal svoje mnenje o vrednosti tega zakona senator Mahoney, ki je dejal: "Največ, kar se more reči o tem zakonu, je to, da je dodatek k znani ugotovitvi, da so vsi ljudje rojeni enako. Torej je čisto naravno, naj imajo tudi enake pravice, kadar si iščejo kruha. Nikogar se ne sme odvreči samo zato, ker je član gotove narodnosti ali gotove vere. Ta zakon je velikanski napredek naše demokracije."

Governer Dewey je včeraj podpisal tozadevni zakon in potemtakem postane postava.

LASTNA IZNAJDBA MU JE ODKLONJENA

Dr. Lucas P. Kyrides, ki je prvi v Ameriki izdelal avtomobilski obroč iz umetnega gumija po mnenju urada OPA ni tako potreben delavec, da bi bil upravičen do obročev iz umetnega gumija za svoj avtomobil.

Dr. Kyrides je prejel prvo nagrado American Chemical Society za iznajdbo umetnega gumija leta 1913.

Uradniki Monsanto Chemical Co., kjer je dr. Kyrides zaposlen kot raziskovalni kemik, mu niso mogli dati v dar gumijevih obročev ob priliki nagrade. Urad OPA mu jih ni hotel dovoliti, ker njegovo delo ni neobhodno potrebno. Dr. Kyrides se vozi na delo v svoj laboratorij v kemični tovarni s poulično železnico.

Baltiške države

Iz Washingtona poročajo, da so zastopniki baltiških držav, Estonije, Latvije in Litvinije, še vedno priznani od naše vlade, četudi ni njihovih držav davno več.

Tako je naznanil upravni tajnik Grew. Prišlo je do tega, ker so reporterji vprašali predsednika, kako je s to zadevo. On jim je rekel, naj vprašajo državni oddelek.

Četudi ni že dolgo rečenih držav, so njihovi reprezentantje še vedno med živimi. Kako se to posluje v imenu mrtve ali brisane države, je več kot čudno. Včasih smo se čudili, ko smo slišali, da so pri raznih koruptnih volitvah nastopali mrtvi s svojimi glasovi. Kdor tega ni verjel, se lahko zdaj prepriča. Da, politika je res nekaj čudnega na svetu.

Izgube našega vojaštva tekom sedanje vojne, bodo še pred 1. majem baje dosegle milijon naših vojakov in mornarjev

Washington. — Vpokojeni admiral, Harry E. Yarnell, bivši poveljnik azijatskega brodovja naše vojne mornarice, je danes sporočil časniškim poročevalcem, da — ako se vsestransko vojevanje v dosedanji meri nadaljuje, bode število naših ranjenih in mrtvih vojakov in mornarjev do prvega maja doseglo 1,000,000 žrtev. Temu je tudi pristavil, da se bode to število še pred koncem tega leta povečalo, tako da bode doseglo kar dva milijona ranjencev in ubitih.

Tekom zadnjih par mesecev, bilo je vsaki teden povprečno, ranjenih, ubitih in pogrešanih vojakov in mornarjev po 20 tisoč. Do današnjega dne je vojna zahtevala nekaj nad 800 tisoč ranjencev, ubitih in pogrešanih. Med temi je bilo nekako 137,000 ubitih, 461,000 ranjenih, 64,000 je bilo vjetih in 102,000 je bilo pogrešanih.

Mnogo vojaških vojnih izvedencev pravi, da bode najhujše šele prišlo. V zgorajšnjih številkah, žrtve naših mornaričnih vojakov na otoku Iwo, še niso vpoštete, kar velja tudi za zadnje bitke v Nemčiji.

Zapadni zavezniki so imeli dosedaj 10½ milijonov ubitih in ranjenih vojakov in mornarjev. Anglija je do konca decembra imela nekaj nad milijon vojaških in mornariških žrtev.

Kitajska republika, ki je v vojni že sedem let, je vsled vojne izgubila 2,802,220 ubitih vojakov, in Rusija je v tem pogledu prijavila izgubo 5,300,000 mož vojaštva. Koliko je bilo pri tem pobitih in pomorjenih ljudi civilnih poklicov in otrok, se dosedaj ne javlja.

Sovjetske oblasti so potom statističnih podatkov na iztočni fronti, izračunali, da so naciji izgubili na ruski fronti 9,000,000 vojakov. Nemška poročila potrjujejo rusko izvestje, kajti iz Nemčije je dospelo poročilo, da so naciji imeli na ruski fronti dosedaj 3,000,000 ubitih, 500,000 je brezupno poškodovanih in pa 2,000,000 ranjenih. Milijon Nemcev je v ruskem vojnem vjetništvu.

Najtežje je določiti izgube Japoncev. Kitajci, ki se bore z Japonci že od leta 1937 nadalje, pravijo, da so imeli Japonci v tej dobi 2,500,000 človeških žrtev. — Nadaljnih 1,500,000 žrtev so imeli Japonci v bojih z Američani.

Uvažujoč neznatnost veličine otoka Iwo, so se bile tamkaj najbolj krvave bitke sedanje svetovne vojne. Krvava je bila tudi invazija provincije Normandie v Franciji, kajti v Franciji so imeli zapadni zavezniki 116,665 vojaških žrtev od lanskega 6. junija do 20. julija.

VSPEŠNO BOJEVANJE SLOVAŠKIH PARTIZANOV PROTI NEMCEM

Slovaški partizani, ki poslujejo in delujejo v severoiztočnih pokrajinah Slovaške, so se koncem zadnjega tedna v okolici vasi Liptovska Kokava tako odlikovali, da bode ime te vasi dolgo vrsto leto ostalo v spominu slovaške zgodovine.

Tamošnji rodoljubi so se v svrho osvoboditve svoje domovine in splošnega upora organizovali že v septembru minolega leta. Ko so se leta 1941 vrnili domov slovaški vojaki, ki so bili prisiljeni bojevati se na ruski fronti zajedno z nacijci, je domače prebivalstvo izvedelo o ruskih zmagah nad Nemci. Radi tega so bili takoj uverjeni, da bode Rusija končno zmagala v sedanji vojni in tako so tudi sklenili storiti vse, da po svojih močeh pomagajo Rusom, oziroma vsakomur, ki je proti Nemcem. Tekom poletja 1943 so se pojavile prve slovaške partizanske čete v gorah, ki so znane pod imenom Liptovske gore. V onih gorah so našli tudi veliko število ubežnikov iz nemških taborišč, v katerih so stanovali sužnjiški delavci nekje v Nemčiji. Ti ubežniki so se takoj pridružili partizanom.

Ta patrizanska in ubežniška četa se je nazivala imenom "Visoki Tatrami", in njej je načeljeval partizan imenom Ahmed Ulin, dočim je bil njegov namestnik nek domačin iz Kokave, ki je bil preje častnik v slovaški vojski. Ta neustrašna četa je pobila velikansko število nemških vojakov takoj početkom svojega delovanja. Dosedaj je bilo v onem kraju pobitih najmanj 1000 nemških vojakov, dočim so jih 150 vjeli. Poleg tega so Nemcem odvzeli velike količine orožja in strejiva.

Kasneje se je pričela partizanska ustaja tudi v Banski Bistrici, kakor so poslali Nemci takozvane kazenske ekspedicije v one kraje, toda vsi napori Nemcev so bili zaman, kajti prebivalstvo je vedno podpiralo in čuvalo partizane, vsled česar so bili vsi nemški napadi redno odbiti.

V osvobojenih krajih Slovaške, so domačini takoj ustanovili krajevne narodne odbore.

Tak, narodni odbor, so nekako pred mesecem dni ustanovili tudi v mestu Popradu, in posledice delovanja tega odbora so bile izborne. Tamošnja elektrarna, katero so Nemci razdejali, je že popravljena in sedaj deluje, kakor preje. Imenovani odbor je tudi osnoval poseben pododbor, katerega naloga je pomagati vsem onim domačinom, katere so Nemci siloma odvedli iz Slovaške, katerih je pa mnogo uteklo in so se potem zopet vrnili v Poprad. Teh je najmanj 500, katere vse hrani omenjeni odbor.

V Mihalovcih pomaga lokalni partizanski odbor rodbinam prostovoljcev, kateri so se pridružili československi vojski, in sicer na ta način, da jih oskrbuje z jestvinami, drvmi in drugimi potrebščinami. Odbor je med te rodbine razdelil tudi 60 vozov žita. Vasi, katere so Nemci požgali v bližini Mihalovcev, je odbor preskrbel z potrebnim stavbenim lesom in drugimi stavbenimi predmeti, kar vse je veljalo 4,500,0000 korun.

V Košicah, v katerem mestu je nastanjena češkoslovenska vlada, dokler se zopet ne preseli v Prago, pričeli so partizani list pod imenom "Nova Sloboda".

V prvi številki tega uradnega lista objavil je načelnik "Slovaškega Narodnega Odbora," dr. Vavro Srobar, članek, ki se deloma glasi:

"Slovaški Narodni Odbor, je prevzel vlado, oziroma upravne, kakor tudi zakonodajne oddelke odbora, oziroma vsa vladina dela, ki so potrebna v svrho organizacije uprave, zakonodaje, šolstva, prometa, zdravstvene oskrbe in vse oddelke političnega in javnega življenja v osvobojenih pokrajinah."

V imenovanem članku je dr. Srobar naslovil tudi maloštevilne madjarske prebivalce omenjenih okrajev z sledečim pozivom:

(Nadaljevanje na 4. strani.)

"GLAS NARODA"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation) Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec. Place of business of the coporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly $7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO: $7.—; ZA POL LETA $3.50; ZA ČETRT LETA $2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHelsea 3—1242

Zgodovina Nemčije od početka prve--do konca druge svetovne vojne

II.

Zgodovina nemške revolucije se je vršila vzporedno in istočasno, kakor revolucija v Rusiji leta 1918. V Rusiji je zadnji car izročil svojo "krono" in vlado — princu Llovu, kateri je potem moral to vlado zopet izročiti kvizlingu Kerenskiju, katerega so podpirali belogradistični vodje in morilci Kolčak, Denikin in Vrangel. — V Nemčiji je sledil cesarju kot lutkar "prince" Maksimilijan Badenski, kateremu je potem sledil — lutkar in kvizling, Friedrich Ebert.

Toda Korenskijeva komedija je postala kmalo bankerotna, dočim je "dodo" Aleksander Kerenskij prišel k nam, v Zjedinjene države, kjer se veseli življenja v poletju — tukaj v New Yorku, in v Arizoni tekom zime. Ebert v Nemčiji je pa zvesto služil svojim gospodarjem, Ludendorffu in milijonarju Thyssenu, vse do leta 1925. Tekom Ebertove vlade v Nemčiji, so bili razni vodje katoliške stranke in mnogi drugi ugledni nemški vodje, misterijozno umorjeni. Bivši inspektorji uši so obljubili narodu mir in vsakdanji kruh, toda narod je vedno le stradal, dasiravno je imel vsakdo na razpolago na milijone nemških papirnih mark.

Takozvano meščanstvo ali srednji stan, je izgubilo vse, kar je imelo radi splošne inflacije, in veliki nemški karteli so postali jedini lastniki vsega premoženja, ki je bilo še kaj vredno po inflaciji. Cesarjevi generali, admirali in polkovniki, so pričeli dobivati velike pokojnine; inspektorji uši, so postali civilni uradniki z velikimi plačami, in pohabljenim vojakom so ostale le—prazne vreče, kajti jabolk niso imeli, da bi jih prodajali na uličnih voglih.

Vsa komedija o takozvani "Weimarski republiki" je bila razkrinkana, ko je postal cesarski maršal, Hindenburg, predsednik Nemčije, čegar sliko so natisnili na tedanje nemške poštne znamke dokaj smešne "nemške republike".

In ako se bode zgoraj opisana zgodovina še enkrat ponovila, potem ni nikakor izključeno, da bode imel maršal—Von Rundstedt lepo priliko: nadomestiti Hitlerja in postati predsednik še ene "weimarske republike".

III.

Hindenburgov naravni odhod k nemškemu Wotanu v Valhalo, ni prav nič iznenadil zgoraj omenjenega Fritza Thyssena in ostale obrtne barone v Porurju.

Fritz Thyssen je imel namreč v svoji službi nekega pleskarja in barvarja—imenom Adolfa Hitler, kateri je bil vedno pripravljen osnažiti domače in druge hiše tako temeljito, da kaj takega svet še nikdar ni doživel. Novi barvarski kontraktor, katerega je najel Fritz Thyssen, je potem zažgal palačo nemškega državnega zbora, kot izvršitev svoje prve pogodbe ali kontrakta. Od tam je odšel naravnost v poslopja vladinih uradov na Wilhelmstrasse, od kjer je tolpa inšpektorjev uši, pobegnila na vse kraje: v Švico, Francijo in na Švedsko, in politika Hindenburgove monarhije, alias "weimarske republike", se je hipoma končala. Veliko Kruppovo tovarno za izdelovanje topov, vsakovrstnega orožja in oklopov, so takoj popravili in prenovili, ter takoj pričeli izdelovati vse vojne potrebščine v velikanskih množicah za — Drugo Svetovno Vojno. Vse kar je bilo še potreba storiti, je bila vzgoja tedanje mlade generacije na tak način, da bode postala voljna ob vsakem času žrtvovati svoje življenje—za Thyssena in Kruppa ter lastnike vseh ostalih nemških kartelov.

In potem: — Ko je bilo vse to kar v najlepšem redu, je naš bivši predsednik Hoover, odpotoval v Nemčijo, da tamkaj na licu mesta opazuje vse mojstersko delo in priprave Fritz Tyssenovega pleskarja, Adolfa Hitlerja. In—tja so prihajali še drugi znameniti ljudje, kakor na primer — angleški ministrski predsednik Chamberlain, in tudi francoski ministrski predsednik, Eduard Daladier, kateri vsi so ponudili Hitlerju delo za obnovitev pleskanja naše slovanske republike Češkoslovenske. Pa tudi angleški princ Wales in njegova baltimorska vojvodinja Wally, sta potovala v Berolin, da tam vidita z svojimi lastnimi očmi vsa čudesa novega reda, kateri bode baje trajal kar tisoč let. — In tudi naš Charley Lindbergh ter Clare Luce Boothe sta se vsestranski čudila, ko sta prišla v Nemčijo, da vidita in opazujeta vse čudeže, katere je napravil Fritz Thyssenov pleskar.

Na Španskem so potem preizkusili vse te čudeže modernega orožja, katero je pripravil Thyssenov pleskar—toda ostali svet se za vse to ni mnogo zmenil, kajti vse se je vršilo natančno po načrtih—vse do nacijskega poraza pred Moskvo in Stalingradom. Pri Stalingradu, so se Thyssenovi stroji nekako okrenili v nasprotno smer, in sedaj vsakdo premišlja, kako se bode vse to končalo . . .

Toda temu koncu je prav lahko prorokovati. Ako natančno pročitamo zgoraj navedeno kronologijo dogodkov od onega časa nadalje, ko je zadnji nemški cesar bežal na Nizozemsko, pa vse do zadnjega Hitlerjevega javnega govora dne 24. februarja, 1945, potem je prav lahko prorokovati, da bode po koncu druge svetovne vojne, usoda Thyssena in Hitlerja, — — ravno taka, kakoršna je bila ona zadnjega carja in njegovih belogardistov.

Rev. James Černe o položaju v Sloveniji

Rev. James Černe, ki se je pred kratkim vrnil iz internacije v Nemčiji, je povedal nekatere zelo važne stvari o razmerah v Sloveniji.

(Ponatisnjeno iz "Glasa", Cleveland, Ohio.)

V soboto, 24. februarja je prispel v Milwaukee, Wis., k svojemu prijatelju Rev. Antonu Schiffrerju, Rev. James Černe, bivši sheboyganski župnik, ki je prispel s parnikom Gripsholm iz nemškega vojnega ujetništva. V pondeljek je obiskal g. župnika Černeta Mr. Rado Staut, urednik in izdajatelj lista "Obzor" v Milwaukee, in ga naprosil, naj mu opiše resnični položaj v naši domovini. Urednik Staut je predložil g. župniku nekaj vprašanj, katerih odgovori bi utegnili vreči vsaj nekaj luči na današnje spore glede komunistične nevarnosti za Evropo in specialno za Jugoslavijo, toda g. župnik je direkten odgovor na ta vprašanja odklonil, češ, da pride tudi to pozneje na vrsto. Dal pa je izjavo, ki vsaj deloma pokriva nekatera teh vprašanj.

Ker so ta vprašanja tudi za nas, clevelandske in ostale ameriške Slovence aktualna in važna, smo ponatisnili iz Obzora tozadevna izvajanja g. župnika Jamesa Černeta. V informacijo in vednost naših čitateljev bodi še omenjeno, da so vsi "šumarji", "gošarji" in "hostarji", o katerih govori g. župnik, slovenski partizani, katere je ljudstvo poprej imenovalo z različnimi imeni. . . In končno naj nam bo dovoljeno še zapisati, da je objava gornjega intervjuva v duhu in besedi, v kakršni je objavljen, v čast časnikarske poštenosti Obzorovega urednika, čigar dosedanje pojmovanje položaja v domovini ni šlo paralelno s pojmovanjem Rev. Jamesa Černeta.

Izvajanja g. župnika Černeta se glase:

Srčno pozdravljeni!

Pet let sem preživel v Evropi; tri leta med gorenjskimi kmeti, malone dve leti v jetniškem taboru na Nemškem. Najlepši dnevi so bili med Gorenjci, kjer ni zvijač in ne zavijanja, kjer beseda pove isto, kar je v srcu. Takole bi vam spregovoril danes stari očak izpod Triglava, mož, ki ni nikdar v svojem življenju trgal hlač po šolah, če bi imel priložnost stopiti pred amerikanske Slovence: Ne modrujte več, kot se spodobi! Domovina je danes zasužnjena; pribita na križ trpi in krvavi, med tem ko se vi na svobodnih tleh pričkate, med seboj dostikrat za oslovsko seno. Že po zadnji vojni vam je bilo povedano dosti jasno, da od samih nasvetov in modrovanj se nihče ne more nasititi. Pošljite nam obleke in hrane. Vsa ameriška Slovenija ne bo nasitila enega samega lačnega želodca in tudi ne pokrila enega samega nagega telesa. Bodočnost, pravi razvoj in rešitev naših teženj zavisi popolnoma in edinole od našega poštenega in preprostega naroda v domovini.

Ko sva bila v zaporu v Begunjah z dr. Milanom Cundrom, profesorjem medicinske fakultete na ljubljanski univerzi, je spregovoril nekoč sledeče pomembne besede: "Naš narod kot tak je zdrav, delaven in pošten. Kar se pa tiče njegove inteligence, je skrajni čas, da poklekne pred ta narod, obžaluje svoje grehe iz preteklosti in trdno sklene delovati v bodočnosti za dobrobit svojega naroda." — Mož je poznal resničen položaj domovjne in govoril resnico.

Takoj po razsulu Jugoslavi je se je začul glas Mihajloviča in njegove uporne vojske po celem balkanskem polotoku. Njegovo ime je ozuanjevalo upanje in rešitev Jugoslavije. Nesmrtno je imelo ostati njegovo ime, da se ni naslanjal na direktive londonske vlade, katere namen vseskozi je bil nadaljevati načrt velikosrbske politike. Ta politika, grda do skrajnih mej, je upropastila Jugoslavijo: prej ali slej je morala iti v franže. Vojna je samo pospešila ta korak in pokazala narodu vso gnilobo, korupcijo in izkoriščevanje. Na Gorenjskem ni bilo nobenega vojaškega oddelka ob času nemške okupacije, meje so bile nezastražene. Ker ni bilo niti policije, je ob začetku preobrata morala vsaka občina sama skrbeti za red in mir. Tako so prišle k življenju vaške straže. Narod se je izkazal ob tej priliki, da zna voditi samega sebe in ubogati.

Diktatorja Hitler in Mussolini sta sklenila, da zasede Nemčija relo štajersko ozemlje, Italija pa Kranjsko. Tri dni so se tresli Lahi, preden so prekoračili s svojo zmagoslavno vojsko mejo pod Korenom. Brez vsake zapreke so cincali po savski dolini notri do Jesenic. Lukman, brat predsednika Kranjske industrijske družbe na Jesenicah, je pohitel v Celovec in naznanil tam Nemcem, da Kranjci ne marajo za Lahe. Tako je pospešil prihod Nemcev na gorenjska tla. Prihiteli so čez Ljubelj na motornih bolesih in razobesili svoje zastave po mestu Kranj, še predno so Italijani zagledali Radovljico. Po dogovoru so končno Nemci zasedli celo gorenjsko stran doli do Ljubljane. Za nameček so si privoščili tudi Litijo in Kotsanjevico na Dolenjskem.

Večina Slovencev je pričakovala, da bodo Nemci vsaj toliko dostojni kot nekdanja Avstrija. Oči so se kmalu odprle. Na Štajerskem so izselili cele vasi ter naseljevali Nemce. Na Gorenjskem je močila nedolžno kri kamenita tla. Samo v občini Gorje je bilo v šestih mesecih več žrtev kot jih je požrla prva svetovna vojno v štirih letih. Ta kri je poklicala v življenje ostanke jugoslovanske vojske v Kamniških planinah, pri Blegašu nad Škofjo Loko in Jelovci nad Radovljico. Imenovali so jih v početku deloma šumarje, deloma gošarje. Takoj od početka se je videlo, da so dobro organizirani, ker so jih vodili častniki jugoslovanske vojske. Šumska uprava, skrivna oblast, ki je delila dobro za dobro in gorje za slabo, je nastopila v deželi in jasno pokazala, da Nemec nikakor ni edini gospodar v deželi.

Gošarji ali šumarji so si nadeli te važne naloge: zadrževati prevoz nemških sil in provianta skozi slovensko zemljo; braniti odvoz lesa, živine in živil iz Slovenije. Njihovo geslo, nabito na vseh javnih prostorih, se je glasilo: Borimo se za našo zemljo! Iztrebimo vse izdajalce in prelivalce nedolžne krvi! Nemci naj očistijo svoje polje sami! Gorje izdajalcem! — Nemci, katerim se je vedno mudilo naprej, so morali držati velike posadke po celi deželi zaradi šumske oblasti. Poleg tega so upoštevali šumsko oboroženo silo v toliko, da se niso upali klicati gorenjskih fantov v vojaško službo, medtem, ko so pobirali na Štajerskem vse, kar jim ni pobegnilo v kamniške gore in v gozdove od dneva Anschlussa.

Naravnost občudovanja vredna je hladnokrvnost naroda v teh burnih dneh. Uboji in umori so bili na dnevnem redu. Enkrat je tekla kri na eni strani, drugič na drugi. "Preveč je govoril!" so imeli ljudje navado reči. Ali pa na kratko: — "Prav se ni obrnil!" Nemci so pokopaali svoje žrtve s paradami in govori, in sami potrjevali s svojimi nastopi, da ima šumska uprava dobra ušesa, bistre oči in mirno, pa težko roko na razpolago.

Dajmo našim šumarjem čast, katera jim po vsej pravici gre! Po dveh letih nemške okupacije ljudje niso mogli navesti niti enega slučaja krivice ali pa nedolžne smrti od strani šumarjev. Narod je odobraval njih delovanje in se zavedal, da ne morejo živeti od zraka;

(Nadaljevanja na 4. str.)

NOVA IZDAJA
Hammondov
SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "GLASU NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

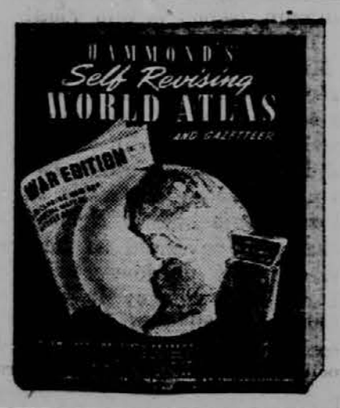

ŽENE V OKOLICI DOBE NA TISOČE EKSTRA RDEČIH TOČK

Vsak dan so izplačane dragocene rdeče točke gospodinjam, ki prinesejo porabljeno mast mesarjem. Tej deželi bo mogoče primanjkovalo maščob in porabljeno kuhinjsko mast še bolj nujno potrebujejo za izdelovanje zdravil, umetnega gumija, smodnika, mila, barv in stotine drugih potrebščin na bojišču in na domači fronti.

Vsaka žena lahko pomaga za končno zmago s tem, da shrani vsako kanljo porabljene masti, kadar kuha. Spraviti je vredno celo samo eno žlico masti. Ali ne boste hranili do končne zmage naš Nemčije in nad Japonsko?

RAZGLEDNIK

RADOVEDNI VOJAKI

Naši vojaki, ki so sedaj dokaj zaposleni na evropski zapadni fronti, kakor tudi oni, ki so nekoliko manj zaposleni na naši fronti v Italiji, dobivajo brezplačno list imenom "Star and Stripes". Te dni je uredništvo našega lista dobilo nekoliko izdaj omenjenega vojaškega lista in površni pregled lista, ki je izborno urejevan, nas je takoj uveril, da so naši vojaki v Evropi dokaj radovedni, in prav veseli dečki, ki se rado zabavajo po svojem načinu, — kadar so prosti,—in tudi, ko so v strelnih jarkih.

Vojaki namreč pošiljajo svojemu listu vsakojaka vprašanja, ki so dokaj imenitna. Na primer:

Nek vojak bi rad vedel, kako se pravilno napiše beseda "Pentyaerytrititetranitrate", in poleg tega tudi kako "veliko" je prebivalstvo mesteca Izzard v državi Arkansas.

Zopet drugi vojak bi rad izvedel, kam gre glas potem, ko ga več ne slišimo.

Druga vprašanja:

"Smo li kedaj dopustili, da se tudi Japonci izkrcajo na kakem našem otoku na Pacifiku?"

"Kako bode postalo delavsko vprašanje po vojni, ko bode tako veliko število povsem novih strojev na prodaj?"

"Je Fishers Island del mesta New Yorka, države New York ali pa države Connecticut?"

"Kolika je razdalja med Chicagom in Camp McCoy, Wis.?"

"Katera luka je največja v Italiji?"

"Kje je najživahnejši vogal v Zjedinjenih državah?"

"Se je Marcus Antonius v resnici bal Oktavijana?"

"Kateri petrolejski vrelci so največji na svetu?"

"Nedavno, ko sem bil na dopustu, sem obiskal razstavo slik na Piazza Venezia. Najbolj mi je ugajala Titianova slika pod imenom "Dvoje ljubezni." Po mojem mnenju je imenovana slika nastala vsled Petrarca, ki je stal na Veliki petek leta 1327 v cerkvi Santa Chiara in ogledoval dekleta. Se li motim?"

"Od kod prihaja izraz — 'Okay'?"

"Prosim Vas, naznanite mi kateri golob-pismonosec je dosedaj najhitrejše letel in dosegel svetovni rekord."

"Ako se strelja iz aeroplana, lete kroglje hitrejše, kakor one, ki so izstreljene, ko streljamo na zemlji?"

"Te dni smo razpravljali v strelnem jarku o snegu. Oni, ki smo doma iz severnih držav smo zatrjevali, da včasih tudi v Floridi sneži, toda tovariši iz Floride pravijo, da smo mi, severni vojaki — all wet — se li motimo?"

Žal, da izdaje imenovanega lista, v kateri so objavljeni odgovori na navedena vprašanja, nismo dobili.

"The Sun" v Chicagu, Ill., izraža nado, da so naši bombniki namenoma metali bombe na cesarjevo palačo v Tokio, kaji sedaj bodo Japonci preklicali "svetost" njihovega božjega sina . . .

RAD BI IZVEDEL

za naslov nejih dveh bratrancev: Tony Ujcich in Frank Kresevic, kakor tudi za Josipa Pleski, vsi trije so doma iz Račič, pri Podgradu, Primorske. Ako kdo ve za njihove naslove, naj mi jih blagovoli poslati na njoj spodnji naslov, zakar že vnaprej prav iskrena hvala. — Tony Yelenich, Tannersville, N. Y.

AMERICAN
WILD LIFE

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, živečih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro življenje, knjigo bral z velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo nameravano to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednjič izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrčenju prinaša POPOLNI POPIS ŽIVLJENJA AMERIŠKE DIVJAČINE.

Knjigo bo z užitkom bral lovec, ker navaja in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednjič ribič, ker so v knjigi naštete VSE RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in pripovedovanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje sesavce, ptiče, ribe, kače in živali, ki so ravnotako na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno z zlatimi črkami.

V ANGLEŠČINI

Cena $3.50

Naročite pri:

KNJIGARNI
Glas Naroda
216 West 18th St. New York 11

Angleško-Slovenski
BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.

Cena je $5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"
216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

MIRKO KUHEL: .

Slovenija v borbi za svobodo

(Nadaljevanje 5.)

S Slovenije se malo sliši, vidi ali čita nekaj, kar bi dajalo povod misliti, da vodi Osvobodilna fronta kako propagando bodisi za cerkev ali proti cerkvi. Nevtralna je. Ni pa tako v nasprotnem taboru v Ljubljani, odkoder se sipljе nizkotna propaganda o "antikristih" in pa o "judovski internacionali". Sicer pa je tudi ljubljanskim listom zmanjkalo laži in SMRT BELOGARDIZMA DANES JASNO SPRIČUJE PRAVILNOST PARTIZANSKE TAKTIKE GLEDE VPRAŠANJA CERKVE —v bistveno katoliški deželi.

Kadar je kak duhovnik zasačen, da se udejstvuje v delu proti Osvobodilni fronti kot vohun ali na katerikoli drug način, so partizanske oblasti zelo strpne in ne povzamejo takoj potrebnih korakov. Najprej pride opozorilo. Če to ne pomaga, šele tedaj se poslužijo postave. Partizanski tisk tudi ne napada cerkve. Duhovniki imajo polno svobodo pri izvrševanju vseh svojih poklicnih poslov. Božič, Velika noč in vsi drugi glavni prazniki se praznujejo v glavnem stanu in drugih partizanskih taboriščih z istim občutkom kot po deželi. Posebno navadni vojaki se praznikov veselijo, kajti za nje ti pomenijo tudi petje, vino in ples.

Osvobodilna fronta še ni kršila niti ene verske tradicije. Če so bili kaki prestopki, so bili posledica posameznikov in njihovega navdušenja za maščevanje. Partizanska disciplina je zelo stroga in ne dopušča, da bi osebni občutki nekaterih nestrpnežev delali škodo celokupnemu gibanju. Vsi taki so podvrženi kazni. Nasprotno pa Osvobodilna fronta celo vzpodbuja nekatere verske tradicije, kajti tvorijo del folklora (šeg in navad) slovenskega naroda in kmečkega življenja na deželi.

Demokracija

Slovenski narod je bil navajen tujih gospodarjev. Stoletja pod vlado Hapsburžanov so ukoreninila v njem napačen vtis, da mu je za večno usojeno biti "hlapec Jernej", in dasi je cele veke napovedoval oni dan, ko se kralj Matjaž prebudi in s svojo vojsko pokonča sovražnika in ljudstvo osvobodi, je imel le malo upanja, da bi se te sanje kedaj izpolnile. Nekoč bo napočil tisti dan, ko se kralj Matjaž prebudi in s svojo vojsko pokonča sovražnika in ljudstvo osvobodi, je imel le malo upanja, da bi se te sanje kedaj izpolnile. Nekoč bo napočil tisti dan! Nekoč! Slovenski kmet pa je pohajal na volišče in glasoval, kakor so ga učili predstavniki njegove politične stranke, malokdaj zase, vedno za druge. Glasoval je vedno za isti program, stari program, le imena so se spreminjala. Industrialnih delavcev pa je bilo v Sloveniji premalo, da bi pri volitvah prodrli s svojimi kandidati. Med kmeti, ki so bili pod vplivom klerikalnih voditeljev, pa niso dobili podpore. Vsled tega narod ni imel posebne prilike izbirati si svojih lastnih kandidatov za politične pozicije in ker ni pričakoval drastičnih sprememb, se za politiko ni dosti brigal.

Kmalu po razsulu Jugoslavije je po manjših mestih, trgih in vaseh nastala velika zmešnjava in nered. Bilo ni nobene oblasti, ki bi vzdrževala red in pazila na varnost in mir. Po organiziranju Osvobodilne fronte in partizanske vojske je nova organizacija prevzela obast v nekaterih mestih in krajih, ki so bili osvobojeni, toda ta oblast je bila bolj vojaška kot civilna ali politična. Poveljniki so bili odgovorni za poslovanje in zvezo med vojaškimi in civilnimi oblastmi svoji viši komandi. Le večji kraji kot Metlika, Črnomelj, Semič itd. so imeli civilno upravo, ampak tudi te ni postavil narod potom svobodnih volitev, temveč stare državne oblasti.

Slovenski kongres

Po kapitulaciji Italije je bil sklican SLOVENSKI NARODNI KONGRES in vršil se je v Kočevju meseca oktobra 1943. Prišli so zastopniki in delegati iz osvobojenega in okupiranega ozemlja po številu 572. Izmed teh je bil izvoljen NARODNI SVET, ki je štel 120 članov in je postal najvišja oblast v deželi. Izvrševalni odbor je imel 10 članov: Josip Vidmar, predsednik, Edo Kardelj, Edvard Kocbek in dr. Joža Rus, podpredsedniki, Boris Kidrič, tajnik, kot odborniki pa so bili Franc Lubej, Franc Leskovšek, Tone Fajfar, dr. Marjan Brecelj in dr. Zoran Polič.

Narodni svet je izmed svojih članov izvolil 40 poslancev za JUGOSLOVANSKI narodni kongres, kateri se je vršil v Jajcu novembra leta 1943.

Vsaka vas z 500 prebivalci je imela pravico do enega delegata in za vsakih nadaljnih 500 prebivalcev do nadaljnega. Mesta in trgi so obdržavali okrajne in občinske konference in izvolili delegate na isti način. Narodna vojska je poslala po enega delegata za vsak bataljon in ti delegati so imeli iste pravice kot civilni delegati.

To je bil prvi poizkus demokratičnih volitev v Sloveniji. Toda bil je le poizkus, kajti navzočnost sovražnika je preprečila, da bi bil kočevski kongres povsem demokratičnega značaja. Mnogi delegati so prihajali iz okupiranega ozemlja, kjer so gospodarili Nemci, in očividno je, da tam ni bilo mogoče obdržavati kakih volitev. Vzlic temu zadržku pa se lahko reče, da so na kočevskem kongresu bile zastopane vse sile slovenskega odpora proti sovražniku ter da so se delegati lotili svojega posla na enakopraven in demokratičen način.

Za časa tega kongresa se je pričela tudi sodnijska obravnava proti dvajsetim vojnim kriminalcem (to je omenjeno že prej v tem članku), izmed katerih je bilo 16 obsojenih na smrt radi veleizdaje, trije na prisilno delo, eden pa si je končal življenje v zaporu pred obravnavo. Sodnijski zapisnik te obravnave bo lahko služil za dokaz partizanske procedure in porotne obravnave. Marsikaterega bo zanimalo dejstvo, da se original tega zapisnika nahaja v Ameriki, dasi ne v slovenskih rokah.

Načrt za narodno vlado

Ko so se decembra 1943 slovenski delegati vrnili iz jugoslovanskega kongresa v Jajcu, so sestavili načrt za upostavitev SLOVENSKE NARODNE VLADE na podlagi osnovnega načrta, ki ga je sprejel narodni kongres v Jajcu. Poleg tega pa se je partizansko gibanje pričelo zelo naglo razvijati in bilo mu je treba dati globoke podlage iz vrst navadnega civilnega prebivalstva. Več in več ljudi se je potrebovalo za politično in vojaško življenje Osvobodilne fronte—posebno pa novih voditeljev. Edina prava izvedljiva pot je bila, da se da ljudstvu polno oblast za volitev teh voditeljev in zastopnikov potov svobodnih, demokratičnih volitev.

(Pride še.)

45-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

Ameriška Bratska Zveza Ely, Minnesota

:: AMERICAN FRATERNAL UNION ::

ki ima

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti.

Ako je društvo A. B. Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

Državni urad za delavstvo države New York

naznanja našemu uredništvu, da je otročje delo najcenejše, oziroma, da otroci tekom počitnice zaslužijo najslabše plače. Dve tretini teh otrok je namreč ob počitnicah zaslužilo manj, kakor po $10. na teden. Deklice so zaslužile le od 25 do 50c na uro in tedensko delo tako zaposlenih otrok je trajalo povprečno le po 20 ur na teden.

ŽENITNA PONUDBA

Prileten vdovec bi se rad seznanil v svrho ženitve tudi s priletno vdovo, tudi če je revna, samo da je dobra gospodinja. Imam svoje posestvo in nekaj prihrankov. Katera resno misli ter si želi mirnega življenja na stara leta, naj se javi pismeno pod šifro: "V25" c. of "Glas Naroda," 216 W. 18th St., New York 11, N. Y. (3x)

"A TREE GROWS IN BROOKLYN"

Dva mlada igralca, ki nastopita v novem kinofilmu: "A Tree Grows" in Brooklyn" — sree-ogrevajoča povest brooklynske družine v borbi za obstanek in izraževanje. V glavnih vlogah so poleg Dorothy McGuire, Joan Blondell, James Dunn, in Lloyd Garner, tudi Peggy Ann Garner in Ted Donaldson. Film se sedaj predstavlja v Roxy Gledališču, 7. avenni in 50. ulici v New Yorku. Poleg tega je pa na odru še posebno razveseljiva oderska predstava.

DRAMA POD MORSKO GLADINO

Megla v Severnem morju se je počasi dvigala in odkrila britansko podmornico na gonji za nacističnimi pirati. V dnevniku podmornice so tega dne zapisali: "Plovemo v sredi hudega viharja in vsako opazovanje skozi periskop je nemogoče".

Brez posebnih doživljajev je končno prispela v sovražne vode, kakor je to zahtevalo povelje podmorniškega poveljstva. Ob prvi jutranji zarji je bila podmornica že zopet pod vodo.

Nekaj minut pred zajutrkom je v bližini eksplodirala globočinska bomba. Nobenega dvoma ni bilo več, da je podmornica v neposredni bližini sovražnih pomorskih sil. Kapitan se je odločil, da si vso zadevo ogleda skozi periskop. Zapovedal je s tlačilnimi sesalkami izprazniti balastne posode. Še bližje se je raztreskala druga bomba. Električne varovalke so pregorele. Vsem je bilo jasno, da si sovražnik prizadeva na vse kriplje, da bi uničil podmornico. Kapitan je zaukazal ustaviti stroje in izgledalo je, kakor da bi podmornica zadrževala dihanje za boljše prisluškovanje...

Podornici ni preostajalo drugega, kakor da mirno žli 80 metrov pod morsko površino in čaka razvoja bodočih dogodkov. Da bi si podmorničarji pregnali dolge in nestrpne ure, so pričeli staviti za časovne presledke med posameznimi razstrekli. Star podmorničar se je vlekel od skupine do skupine in zapisoval stave.

V naslednjih trideseth minutah so se eksplozije pomnožile; približno vsaki dve minuti po ena. Počasi so se oddaljevale in končno popolnoma utihnile.

Ko so popoldne sedeli pri čaju, so nenadoma zaslišali čudno prasketanje po zunanjem obodu. Prasketanje je povzročala žičasta vrv, s katero so Nemci iskali podmornico. Zelo slabo znamenje! To so bili kremplji smrti, ki je grabila za njimi po temni morski globini. S strahom in skrajno napetostjo so pričakovali nadaljnih trenotkov. Pretečі udarci so odmevali po vsem trupu in napolnjevali težko ozračje, kakor da bi nekdo s težko okovanimi gojzarji stopal po podmornici. Zgodilo se je, kot so pričakovali. Grozanska eksplozija v neposredni bližini je pretila, da zmelje podmornico in njene hrabre prebivalce. Vse luči so ugasnile, steklovina se je drobila. V grobni tišini, ki je sledila eksploziji, so se oglašali samo drobni piski zraku, ki je uhajal iz naprav za stisnjeni zrak.

Električne žepne svetilke so pokazale vse razdejanje, ki ga je povzročila eksplozija. Oba Diesel stroja sta bila pokvarjena, z njima pa tudi eden izmed električnih motorjev. Iz številnih cevi je sikal zrak. S čim manjšim ropotom so poskušali podmorničarji popraviti luč in za silo pomašiti preluknjane cevi.

Med tem je prvi častnik izdelal svoj načert. Ko je zaslutil, da se je znočilo, je zbral vse častnike in moštvo ter jim raztolmačil svoj načrt. Tu ostati ne bi imelo nobenega smisla. To bi bila usoda miške v pasti. Če so posode za vodno breme ostale nepoškodovane — o čemer pa je v srcu prav resno dvomil — potem bi poskušali posode s pomočjo tlačilnih sesalk izprazniti in splavati na površino. Ko bi dosegli vodno gladino, bi se pač spustili s sovražnikom v borbo do zadnjega... Prvi častnik je verjel, da bo podmornica na površini nepremagljiva. Vsi so načrt odobrili. Dobra volja se je vrnila. S humorjem in smehom so podmorničarji nabili torpedne cevi, strojnice in puške. Municijo za topove so skrbno pripravili, da bi meli vse pri roki. Kot zadnji ukrep je bilo sklenjeno, da posadka pripravi vse za raztrelitev podmornice, če bi se ji ne posrečilo izmuzniti se iz sovražnikovih rok.

V takih zgodbah sevela ne pričobčujejo imen. Pripovedovalec pa skoraj ne more zatajiti imena ladjedelnice, ki je podmornico zgradila. Gotovo je namreč, da bi nihče ne preživel napada, če bi ena sama zakovica ob eksploziji popustila. Samo najboljše gradivo in najvestnejše delo je pripomoglo, da je podmornica vzdržala tako težko preizkušnjo.

Končno je bilo vse pripravljeno. Vsa posadka je imela v srcih in možganih eno samo misel in eno samo odločitev: zadnjo borbo. Tlačilne sesalke so že delovale in kakor po nekem čudežu se je podmornica pričela počast dvigati navzgor, dokler se ni pokazala na površini.

Kapitan je zlezel na krov in se zaskrbljeno razgledoval. Bila je jasna noč, morje ni bilo preveč razburkano. Ničesar sumljivega ni opazil. Periskopa ni bilo nikjer, radijska postaja je bila uničena. Zvezna cev je bila zmečkana, kakor da bi se orjakova roka z njo poigrala, stroji so bili pokvarjeni. Podmornica se ni mogla več potopiti. En sam motor je še deloval. Prihodnjost posadke gotovo ni bila rožnata.

Z enim motorjem so počasi izginili z nevarnega mesta. Spodaj se je na vse pretege mučil strojni inženir s svojimi pomočniki, da bi zbudil k življenju razdejane stroje. Po treh urah trdega dela je strojni inženir javil, da je stroj na krmi zopet popravljen. Eno uro kasneje so uspešno pognali tudi zadnji stroj. Po zaslugi strojnega inženirja in njegovih spretnih pomočnikov so bili sedaj tako daleč, da se bodo vsaj borili.

Z jutranjo zarjo je tidi telegrafist javil, da se mu je posrečilo popraviti radijski aparat. Prvo brzojavko so poslali posestrimi, ki je patrulirala v bližini. Opozorili so jo na nevarnost. Nato so svoje oporišče zaprosili za pomoč.

Kakor oplužena divja raca se je podmornica premikala dalje. Nenadoma so zapazili, da se jim bliža večje število sovražnih bombnikov. Vsi izčrpani in trudni so se mornarji pripravili na borbo, ki bo za njih — tako so z vso opravičenostjo domnevali — popolnoma brezupna. Bombniki so leteli nekaj milj od njih oddaljeni naprej in izginili. Čez dobro uro so se vrnili. Zopet so pripravili top in porazdelili puške. Sovražnik pa je zopet izginil, verjetno jih niso zapazili.

Klic na pomoč je pognal nekaj rušilcev v Severno morje. Oporišče jim je javilo mesto sestanka. Dosegli so ga ob polnoči. Križarka in nosilec letal sta se pridružila ob zori. Le nekaj ur in močna zaščitna flota jih je vzela pod svoje okrilje.

Kapitan je prejel od svojih sorodnikov pismo, ki mu ga je izročil kapitan križarke. V pismu so pisali: "Ne moremo si niti predstavljati, da je vojna". Kapitan je zmajal z glavo, ga pomečal in stlačil v žep. Kasneje bo že odgovoril...

Capitol Theatre, New York

V znanem velikem gledališču The Capitol Theatre, 51. ulica in Broadwayu, New Yorku City, se sedaj proizvaja zelo zanimiv in zagoneten film po imenu: "The Picture of Dorian Gray", v katerem v glavnih vlogah nastopajo George Sanders, Hurd Hatfield in Donna Reed.

HELP WANTED :: MOŠKO DELO

DELAVCE IŠČEJO Help Wanted (Male)

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

LOTAR IN POMOČNIK
izurjena v mehko in trdo lotanje (soldering) sterling silver jewelery
40 ur na teden, plus 1½ za nadurno. Stalno delo, dobra plača.
HANDCRAFT JEWELERS
132 Front ST., N. Y. C. (BO 9-3786)
(49—55)

EXPERIENCED WORKERS
GENERAL HELP AROUND
SILK SCREEN
FACTORY, also
STENCIL CUTTER, experienced.
DU-MORE DISPLAYS, INC.
131 W. 28th ST. N. Y. C.
(49—51)

TOOL and DIE MAKERS
(PRVOVRSTNI)
STALNO DELO — DOBRA PLAČA
DONNELLY BLANTHORN & CO.
528 W. 28th ST. N. Y. C.
(49—52)

PRESSMAN, Kelly,
STALNO, PRIVATNO PODJETJE
Izvrstna plača, 40 ur na teden.
Nadurno.
Dighby 4-2581
(49—51)

MOŠKE POTREBUJEMO
IZURJENI
CUTTERS & ENGRAVERS
na STEKLO
ROCK CRYSTAL GLASS CO.
12 W. 18th ST. N. Y. C.
(48—51)

POTREBUJEMO
TOOL & DIE-MAKERS
5 dni na teden; čas in pol za nadurno, 40 ur na teden. Stalno delo, dobra plača.
MAJOR WATCHCASE CO.
216 LAFAYETTE ST. N. Y. C.
c. of Wiener Machinery
(Cor. Spring St.)
(47—53)

IZURJEN
BLOW-PIPE WORKER
Stalno delo in dobra plača.
Pokličite:
WOrth 2-6553
(48—51)

GROCERY CLERK
Izurjen v GROCERIJSKEM poslu ali Z ZNANJEM O SADJU IN ZELENJAVI
5 dni teden, dobra plača, stalno delo.
NEW STAR MARKET
1161 3rd Ave. (near 68th St.) NYC.
(46—52)

PRESSMAN
Stalno delo, dobra plača.
Izvrstna priložnost za praveza moža.
Povojno.
CONNELL PRESS
1162 FULTON ST. BROOKLYN
(49—55)

MOŠKI ZA
DELAVNICO ZA PROCESIRANJE MLEKA
"Essential" Industrija
Vprašajte:
WEISSGLASS
Gold Seal Dairy Corp.
2914 FOREST AVE.
STATEN ISLAND
CALL MR. VAN NAME
GIB 2-9300
(49—55)

DELIVERY BOYS
WANTED
$30 WEEKLY
Steady work, opportunity for advancement
NEW STAR MARKET
1161 3rd AVE. N. Y. C.
(49—51)

SHIPPING BOY
TO MAKE HIMSELF USEFUL IN FACTORY
40 hour week, steady work, good salary
LIME LIGHT DRESS CO.
315 WEST 39th ST. N. Y. C.
(47—53)

JEWELER
Prvovrsten za popravila, in za posebna naročila.
D. SCHNEIDER
74 W. 46th ST. N. Y. C.
(49—51)

POTREBUJEMO
REFRIGERATION MECHANICS
Izurjene moči, dobra plača, provizije; stalno. Povojno. Priložnost.
MA 2-8955 (med 9. in 5. uro.)
(49—55)

BOY OR YOUNG MAN
WORK IN DENTAL LAB.
Fine opportunity to learn a well paying trade. Steady work, good pay.
65 FLATBUSH AVE.
Brooklyn MA 2-2920
(49—55)

FURNITURE FINISHERS
IZURJENI
Vprašajte
L. F. ZAMBRANO
158 E. 27 St., N. Y. C.
(48—50)

KNJIGOVEZI in POMOČNIKI
Dobra plača. Nadurno delo.
FEDERBUSH CO.
91 — 7th AVE., N. Y. C.
(48—54)

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES

AUTOMOBILE
MECHANICS
IZVEŽBANI PRVOVRSTNI MOŽJE
MECHANICS HELPERS
Potem tudi: BODY METAL MEN
DOBRA PLAČA — STALNO
IDEALNE DELAVSKE RAZMERE
ESSENTIAL
DOBRA PRILOŽNOST
JOE KETTELL
600 — 11th AVENUE NEW YORK CITY

HIŠA V STRUGI

Spisal: FRANCE BEVK

(13)

"Če delaš in skrbiš za hišo, vedi, da niti mrvice ne bom nesel s seboj."

"In jaz naj beračim, da si kupim novo obleko? Dolg imam, kako naj ga plačam?"

"Od naše hiše dolgov ne boš mogel plačevati . . ."

"Kaj pa les?"

Precej miren, dasi trd razgovor je na tem mestu zrastel. Prodar je nagnil glavo, kakor da veruje lastnim ušesom, usta je odprl.

"Ti bi prodajal les? . . ."

"Nisem dejal, da bi ga prodajal brez potrebe . . ."

"Ti bi prodajal les?" je ponovil Prodar. To je bilo njegovo najobčutljivejše mesto. Iz načete rane je rastla ploha besed.

"Ti bi ga prodajal, da! . . . Vse brdo bi ogolil, kot drugi, ki so ga že začeli prodajati. Hej, denar pa v cunje, v kavo, v vino! Če ti hiša pogori, pa berači za tramove. Pozimi zmrzuj! Odpri pot vetru! Odpri pot vodi! Kamenje v dolino, prst v dolino, usadi zemlje v dolino, da pokvariš še to, kar imaš . . ."

"Tega nisem dejal," se je branil sin pred nevihto očetovih besed.

"Nisi dejal, a tako bi prišlo. Nihče noče, a se vendar zgodi. Naš gozd ni v ravnini. Ta zemlja je taka, da jo le korenine drže. Posekaj deblo, da nisi stokrat pomislil, in videl boš . . ."

"Pol gozda brez škode."

"Po tvoji glavi! Izbirali smo debla in jih merili, da nismo oškodovali gozda ne sebe. Bili smo v drugačni stiski kot si ti in smo se stežka prebili skozi."

"Ne govorimo o gozdu," je dejal sin, ki je spoznal, da je v tej rani vsa očetova moč. "O tem govorimo, ali mi daste hišo ali je ne daste."

Misel, da bi moral pasti gozd, ga je napravila očetu nepristopnega.

"Ne dam!" je odločil po oklevanju. "Po moji smrti izruj zemljo s koreninami vred!"

Sin je zastrmel. Videl je, da ta hip zanj ni pomoči. Odšel je in treščil vrata za seboj.

Naslednji dan se Peter ni oprijel dela. Postopal je okrog hiše in z nejevoljo opravil par najnujnejših stvari. Nato je zlezel h Kosanu, ostal tam do večera in še večerje ni pokusil.

"Vrnico bo reba pokositi," je dejala mati Petru, ker Prodar ni zinil.

Peter je slišal, a ni odgovoril. Naslednje jutro ni prijel za koso, šel je po ničevih opravkih v trg in se je vrnil pozno v noč domov.

V noči brez spanja je Prodarica spregovorila v molčečega moža, ki se je premetaval po postelji.

"Treba bo izročiti; kdo bo to prestajal?"

"Kaj veš, kako bo potem z nama?" je dejal Prodar skoraj mehko, vesel, da mu je prišla žena s svojo besedo nasproti.

"Če ne bo slabše, kot je do danes, bo že."

Težko, iz duševne muke se je Prodar ukloni: "Naj bo!"

Zjutraj je stopila mati k Petru: "Kadar hočeš, pojdeta v trg, da ti izroči!"

XX.

Peter si je izposodil denar za notarja. Zgodaj sta vstala z očetom. Ta je bil resen in molčeč, hodil je tja in sem po hiši, kakor da še enkrat ogleduje stvari, ki jih bo moral prepustiti sinu.

"Daj," je dejal Peter svoji ženi v svečanosti in zadovoljstvu trenutka, "pripravi nama par jajc, da bova laže hodila in bogve, kdaj prideva do kakega kosila."

Milka je hote preslišala besede; šele, ko jih je Peter ponovil, je dejala: "Če bosta čakala, bosta vse zamudila."

Peter je iz sramote težko dvignil oči do očeta in dejal:

"Pa pojdiva!"

Šla sta. Bilo je zgodnje jutro. Ščip je plaval na nebu in medlo razsvetljval okolico, za gorami se je blestel komaj viden dih prve zarje. Steza je bila suha, kamenje je bleščalo na njej. Noga je nerodno štorkljala in zadevala ob kamenje; se prekopicala v kotanje, hoja obeh se je zdela kakor hoja pijanega človeka...

Skozi sotesko je poskakovala steza komaj vidna tik nad potokom, vode v strugi je bilo malo; zdaj je šumela, zdaj je tiho tekla. Čez stezo je polzela studenčnica in pela v tenkem curku, kakor da pada pesek na tanko kovino. Okrog in okrog je stalo krivenčasto drevje, visoko pod skale in do potoka in delalo strahotne sence, ki so prebujale iz spomina verne duše, vedomce in druge prikazni, ki jih je spletla domišljija, jih večala in množila . . .

V šumu listja se je prebudila lahka groza, ki je spreletela oba, da sta se ozrla drug po drugem. Nato je v višini dreves zapel slavec in ni prenehal; njegov glas je kipel v višino in se drobil v daljavo kakor neštevilne kaplje pršečega se slapa.

Spregovorila sta le par besed. V mraku, ki je objemal s tiho grozo srce, sta umolknila in nista več našla besede.

Prodar je gledal predse, lovil sinove stopinje in mislil.

"Glej," je dejal sam pri sebi, "danes sva vstala, da greva v trg, da mu pripišem hišo. Ne on meni, jaz njemu. Pa reče ženi, naj naredki prigrizek in ga ni hotela pripraviti, ne njemu, svojemu možu, in ne meni."

Na to misel je vpletel drugo.

"To je naredila danes, ko hiša še ni njena in se lahko še vsak hip premislim in tudi blago, s katerim bi nama postregla na dolgo pot, ni bilo njeno. Kaj bo storila, ko bo hiša in blago njeno? . . ."

Pomislil je, preudaril še enkrat in sklenil.

"In potem bo taka, da ne bo privoščila ne svojemu možu ne meni. Še manj meni, ki ji nič mari ne bom. In ne moji ženi, ki je vsa leta trpela. Zaklepala bo kruh in mleko in še suhe hruške bo štela . . . tako bo . . ."

Prodar je vzdihnil. Pogledal je kvišku, bela zarja je bila že bolj vidna, skozi drevesa se je pričelo svetlikati.

"Čemu sem se odločil, da dam? Ker ne morem živeti v peklu in bi rad videl, da bi bil mir pri hiši . . . In zaradi miru mi bodo pritrgali grižljaj in obleko in vsak priboljšek. Zaradi dobrote me bodo tepli."

Prodar se je boril v sebi. Bilo mu je neznano težko, da še nikoli v življenju tako. Zdelo se mu je, da do tistega hipa dušnih muk še poznal ni.

Dolina se je polagoma odprla. Steza se je razširila in planila v ostrem loku od potoka, ki je bežal proti reki, katere šum je bil slišen v daljavi, da se zlije vanjo. Val svetlobe je padel v dolino.

Stopila sta po ozkem zibajočem mostu, dosegla cesto in zavila med visokima bregovoma. Noga se je odpočila; premikala se je, kakor da gre sama od sebe.

Prodar in sin sta šla vštric. Sin je bil neprestano za pol koraka naprej, da ga oče ni mogel videti naravnost v obraz.

Starec je ta čas razmislil; zdelo se mu je nezmisel, da gresta dalje.

"Čuj," je dejal sinu in poizkušal zadržati korak. "Mislil sem in sem razmislil . . ."

Sin se je ozrl po njem, a podvizal je, da ga je ta jedva dohiteval.

"Premislil sem," je dejal oče. "Ne dam ti hiše. Neumno je, če greva dalje . . . Počakaj, da ti povem. Govoriva kakor človek človeku, saj nisva živali . . . Kam tako hitiš?"

(Dalje prihodnjič.)

Položaj v Sloveniji

(Nadaljevanje z 2. str.)

na skrivaj jih je podpiral. Seveda, veliko mladih žrtev, ki so bile vnete z dušo in telesom za domovino, bi bilo prihranjenih, da se niso ozirali na sladke besede in obljube iz Londona, in na bobnanje ljubljanskih frakarjev.

Kaj pa Bela garda? V življenje jo je poklicala italijanska vlada za policijsko službo in svoje sebične namene. Po razpadu Italije je vzela nemška vlada v svojo službo gardiste in jih pomešala s hrvatskimi ustaši. Ljudstvo jih je gledalo po strani in jih sovražilo. Ker Nemci niso mogli in se niso upali pregnati gošarjev, pred katerimi so imeli veliki respekt, so pošiljali gardiste v ogenj. Tako sta nastopila brat proti bratu po strogo nemškem receptu. Kri je tekla in teče še danes in kriči k nebu za maščevanje.

Vsak gorenjski kmetič danes ve, da je edina rešitev naroda danes v večji in močnejši Jugoslaviji, ki naj bo enakopravna, federativna država vseh balkanskih Slovanov. Tudi to ve vsak, ki ima le količkaj soli v glavi, da je tako majhnemu narodu kot smo Slovenci, nemogoče doseči tisočletno stremljenje brez ruske pomoči. Na cepljenje las, na ideologijo in strahove, se naš kmet ne ozira. Krvava realnost je tukaj in ž njo je treba računati. Zato on pravi na vsak ugovor: "Vsak lahko zabavlja in podira, zida pa le oni, ki je velik in močan. Da si priborimo 'staro pravdo', bo treba težke roke, ki bo vezala nas magari s silo, dala zaslombo v bodočnosti, in udarjala po prstih zemlje lačne sosede. Tako roko ima pa danes na svetu le en človek, namreč 'stric Jože'."

Tako modruje naš gorenjski kmet. Jaz sem, na mnoga vprašanja, samo posnel njegove misli in besede ini jih danes ponavljam v pouk in izobrazbo svojemu narodu v Ameriki.

Rev. James Černe.

Sv. maša

Prihodnji petek dne 16. t. m. ob 8. uri zjutraj, se bo brala v slovenski cerkvi sv. Cirila na 62 St. Marks Place, New York City, peta sv. maša v spomin prve obletnice smrti pokojnega rojaka Antona Svet, Sr.

Nesreče na ulicah in cestah v državi New York

Albany, N. Y., 7. marca. — Državni urad za nadzorovanje avto-vozov naznanja letno poročilo o nezgodah, ki so se pripetile na cestah držav tekom leta 1944. Iz tega poročila povzamemo, da je bilo v naši državi tekom lanskega leta vsled nesreč, ki so se pripetile na cestah v državi 970 ljudi vbitih in 21,605 ranjenih. Med ranjenci je bilo 33 odstotkov ljudi, ki so hodili peš po cestah. Število ubitih ljudi je v primeru z onimi, ki so bili na isti način ubiti leta 1943, nazadovalo za 181 oseb.

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomožnemu Odboru 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

ZA SKLEPNIH MIŠIČAH

DOBITE PAIN-EXPELLER

Od leta 1867 . . .

Zanesljiv liniment za družine

☞ SPISANA V ANGLEŠČINI ☜

The Garden Encyclopedia

V LIČNI IN TRPEŽNI PLATNENI VEZAVI

$4.00

VRTNARSTVO
SADJEREJSTVO
POLJEDELSTVO

Skoro 1400 strani — 750 Slik

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE snovi novih ilustracij!

EDINA VRTNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Nič visokih besed — vse je jasno, razločno, vporabno.

To knjigo je uredil E. L. D. SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtnarstvu, ki ga ceuljo vrtnarski izvedenci

Tukaj je v eni sami knjigi VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM—KAR ŽELITE PRIDELATI! 10,000 člankov vam podrobno pojasni vse o vrtnarstvu, o zaditvi in sejanju, o gnojenju in oskrbi vrta. Najnovejše pa je VRTNARSTVO BREZ ZEMLJE; nova metoda za uničevanje škodljivcev, gojenje divjih rastlin, nove sestavine cvetlic! — Abecedno kazalo vam pove takoj, kar želite. Priporočeno za vsako ponebje v Združenih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street New York 11, N. Y.

HELP WANTED :: DELAVKE IŠČEJO :: HELP WANTED

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

POTREBUJEMO IZURJENE
ŠIVALKE
ZA $3.75 PRINT DRESSES
Stalno delo — Dobra plača.
Vprašajte:
DORAN MANUFACTURING CO.
104 W. 27th ST. (11th fl.) N. Y. C.
(49—55)

ŠIVALKE
IZURJENE ŠIVALKE DENARNIC
potem tudi
FRAMER
Stalno delo, dobra plača.
NAOMI PURSE CO.
149 W. 27th St. (2nd floor) N. Y. C.
(49—51)

FINGERWAVER, MANICURIST
4 or 5 DAY WEEK. Closed Wednesdays. Fine salary, pleasant working conditions. Steady.
4321 GREENPOINT AVE
LONG ISLAND CITY
Call ST 4-2254
(46—52)

...Girls...
CLERKS
FOR
FRUIT STORE
GOOD PAY — STEADY WORK
AN OPPORTUNITY
Call: SH 8-3567
(49—55)

SLOVAŠKI PARTIZANI

(Nadaljevanje)

"Uverjen sem, da bode madjarsko prebivalstvo mesta Košice uvaževalo, da je mesto in pokrajina Košice zopet del Československe republike, in da bode vlada poslovala v tem smislu. Slovaški Narodni Odbor bode zopet uveljavil vse zakone, ki postanejo tem potom veljavni v novi Československi republiki, kot državi dveh narodov z jednakimi pravicami, namreč Čehov in Slovakov."

NAŠI ZASTOPNIKI

California:
San Francisco, Jacob Laushin*
Colorado:
Pueblo, Peter Culig
Walsenburg, M. J. Bajuk*
Indiana:
Indianapolis, Fr. Markich
Illinois:
Chicago, Joseph Berčič*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Martin Dolenc
North Chicago in Waukegan, Math Waršek
Michigan:
Detroit, L. Plankar*
Minnesota:
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peshel
Eveleth, Louis Gouže
Gilbert, Louis Vessel
Montana:
Roundup, M. M. Panian
Nebraska:
Omaha, P. Broderick
New York:
Gowanda, Karl Strnisha*
Little Falls, Frank Masle*
Worcester, Peter Rode*
Ohio:
Barberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger*, Jacob Resnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumše
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon:
Oregon City, J. Koblar
Pennsylvania:
Conemaugh, J. Brezovec*
Coverdale in okolica, Jos. Paternel
Bessemer, John Jevnikar
Export, Louis Supančič*
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin*, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Joseph Kerin
Imperial, Vence Palcich
Johnstown, John Polanta*
Krayn, Ant. Tauželj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Žust*
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schitrer*
West Newton, Joseph Jovan
Milwaukee, West Allis, Frank Skok*
Wisconsin:
Sheboygan, Anton Kolar
Wyoming:
Rock Springs, Mary Tauchar*
Diamondville, Joe Rolich

(*Zastopniki, ki imajo poleg imena *, so upravičeni obiskati tudi druge naselbine v njih okraju, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.)

Vsak zastopnik izda potrdilo za sveto, katero je prejel. Zastopnike tople priporočamo.—Uprava "Glas Naroda"

DEMONSTRATORS
ON COSMETICS
for Nationally Know Cosmetic Line
Fine salary — plus 15% commission.
No experiencce necessary. Steady work.
CA 5-6282

ŠIVALKA
IZURJENA, STALNO DELO,
DOBRA PLAČA. IZVRSTNE RAZMERE. UNIJSKI ŠOP
HONEY MAID DRESS CO.
339 W. 38th ST., N. Y. C.

ŠIVALKE
NAŠA DEKLETA ZASLUŽIJO VISOKE PLAČE
DELO OD KOMADA
Mnogo nadurnega dela. Lahko delo.
AVERY MFG. CO.
200 VARICK ST. N. Y. C.

POTREBUJEMO IZURJENE
DRAPERS
na boljše obleke, $10.75 in višje.
STALNO DELO FINA PLAČA
Vprašajte: GAIL JUNIOR FROCKS
2540 BELMONT AVE. BRONX
(48—54)

POTREBUJEMO IZURJENE
ŠIVALKE
in IZURJENE ČISTILKE OBLEK na $3.75 vrsto. Unijski šop. Stalno delo, dobra plača. — J. P. DRESS CO.
1363 MYRTLE AVE., BROOKLYN
(1st floor, 1 flight up.)
(47—53)

ŠIVALKE — IZVEŽBANE
na eno-šivalne Singer in Merrow stroje. — Ako znate delati na šivalnem stroju, potem se oglasite.
Izvrstna plača, stalno delo. Fine razmere.
CONTINENTAL MFG. CO.
24 WEST 30th ST. N. Y. C. 10th fl.
(48—54)

IZVEŽBANE
DRAPERS & CLEANERS
and EXAMINERS na $22.50 vrsti in višje. Natančno okrojene. Unijski šop. Stalno delo, dobra plača.
JOSEPH HALPERT CO. (24th floor)
530 — 7th AVE., N. Y. C.
(46—52)

Opozorite še druge, ki ne čitajo "G. N." na te oglase. — Mogoče bo komu vstreženo.

BINDERY
CARBON COLLATORS, experienced, $1 hour, plus overtime; also
LEARNERS.
Inexperienced, taught, paid while learning. Quickly reach experienced status. — E. D. BINDERY
84 West Broadway, NYC. BA 7-6882
(46—52)

POTREBUJEMO IZVEŽBANE
ŠIVALKE
na Navadne Singer Šivalne Stroje in VEZAVO
Stalno delo. Dobra plača. 40 ur, poleg tega 1½ za nadurno delo. Dobre delavske razmere. Po-vojna služba.
Vprašajte: ZADMAR PRODUCTS CO.
781 Broadway, N. Y. C. GR 7-8377
(45—51)

IŠČE SE ŠIVALKE
Izurjene ali Neizurjene
na SHIRT BLOUSES
Stalno delo. Dobra plača. 5 dni teden — 40 ur. Dobre delavske razmere.
UNIFORM BLOUSE CO.
16 W. 4th ST. N. Y. C.
(45—51)

HAIRDRESSER
Experienced worker; good all around operator. Good salary, short hours. Pleasant working conditions.
GUSSIE MAYBRUCK
209 W. 79th ST. N. Y. C.
Phone: SU 7-9244
(46—52)

ŽENSKE ZA ČISTITI
URADNIŠKO POSLOPJE
KRATKE URE . . . POČITNICE
$22 NA TEDEN
NADURNO DELO, AKO ŽELITE
Vprašajte: SUPERINTENDENT
1501 BROADWAY
Near 43rd St., New York
(49—55)

FLOOR-GIRL
TO BE GENERALLY HELPFUL AROUND FACTORY
Union shop, 5 day week and time and one-half for overtime. Steady work, good salary.
ARLES HEADWEAR CO.
50 W. 3rd ST., N.Y.C. (One flight up)
(49—55)

ROČNE DELAVKE
(EMBROIDERERS) Z BULLION-OM
NA VOJAŠKE ZNAKE
Z ALI BREZ
IZVEŽBANOSTI
ZAČETNICE ali NEIZURJENE NAUČIMO
LAHKO ZASLUŽITE NAJVIŠJO PLAČO MED UČENJEM
IZVEŽBANE ROČNE DELAVKE
LAHKO ZASLUŽIJO NAJVIŠJO PLAČO V OBRTI
OGLASITE SE TAKOJ
VANGUARD MILITARY EQUIPMENT CO.
27 E. 31th STREET N. Y. C.
(45—51)

ŽENSKE ZA ČISTITI
URADNIŠKO POSLOPJE
KRATKE URE . . . POČITNICE
$22 NA TEDEN
NADURNO DELO, AKO ŽELITE.
DOBRE RAZMERE
Vprašajte SUPERINTENDENT
1501 BROADWAY, near 43rd St. NYC.
(49—55)

GIRLS
SODA FOUNTAIN, LUNCHEONETTE
EXPERIENCED
DAYS and NIGHTS
Steady work, Good Pay.
CORNER LUNCHEONETTE
41 Victory Blvd. (Cor. St. Marks Pl.)
STATEN ISLAND GI 7-4085

EXPERIENCED FLOOR GIRLS
WANTED, also
PINKERS and EXAMINERS
UNION SHOP
Fine salary, steady work. LEARNERS accepted, paid while learning; quickly reached experience status.
S. HAMERLING 9th floor front.)
307 W. 38th ST. N. Y. C.

GIRLS
WANTED FOR BOOKBINDING
WIRE STITCHERS
AND COLLATORS. — Steady work, good pay, pleasant conditions.
STANDARD BOOKBINDING CO.
50 E. 19th ST., GR 7-0263, N. Y. C.

CLEANERS EXAMINERS
DRAPERS
Izvežbane, dobro plačane. UČENKE plačane med učenjem, $9.75 vrsta. Stalno delo, dobra plača, fine razmere
GRACETON DRESS CO. (11th floor)
245 W. 27th ST. N. Y. C.
(46—52)

IZVEŽBANE
FINISHERS
NA BOLIŠE VRSTE ŽENSKE OBLEKE
Unijski šop. Jako dobra plača: Stalno delo.
(Room 804)
CASTLE DRESS CO.
245 W. 27th ST. N. Y. C.

GIRLS
LIGHT CARDING ON EARRINGS
Interesting work. Pleasant working conditions Steady. Apply:
SCHEIN BROS.
200 FIFTH AVE. (134 Arcade) NYC

EXPERIENCED
FLOOR GIRL
WANTED
HANDY AROUND THE FACTORY. ONE WHO IS HANDY WITH A SCISSORS IN A DRESS FACTORY
Steady work, fine salary.
ALSO
A GIRL WHO KNOWS
STAMPING and ASSORTING
Steady work, fine pay.
N. BLOCK
306 WEST 38th ST. (9th floor)
N. Y. C. (All subways)
(47—53)

BINDERY
EXPERIENCED ONLY
CARBON COLLATORS; highest wages paid. Steady work. Fine shop.
BAKER PRESS INC.
228 E. 45 th ST., N. Y. C.
MU 2-6492
(49—55)

MOŠKO in ŽENSKO DELO
HELP WANTED
(Male and Female)

YOUNG MAN
TO MAKE HIMSELF USEFUL IN HAT FACTORY, also
GIRLS to make artificial flowers, experienced or inexperienced.
COLUMBIA HAT CO.
17 W. 28th ST., N. Y. C.
(49—51)

MEN and WOMEN
GLASS CUTTERS
Experienced on light ware . . . and
GLASS WORKERS
Experienced on glass spoons and novelties.
Steady — well paid.
LANGSAM - BILLIG CO.
135 W. 20th ST. N. Y. C.
(49—55)

CHAMBERMAIDS and PORTER Wanted
Dobra plača, stalno delo.
Vprašajte: Personnel Office
HOTEL RUXTON
50 WEST 72nd ST., NEW YORK CITY
(48—54)

Shipping Clerk or Packer
potem tudi METAL WORKERS
Rabimo tudi STAREJŠE ŽENSKE za čistiti in za lahko tovarniško delo, in MLADE ali STAREJŠE ŽENSKE za Metal Work, potem tudi BENCH WORKERS.
PERIOD ART — CH 3-0039

Men for Light Porter Work
Od 4 P. M. — do 11:30 P. M.
Dobra plača, hiter napredek. Pokličite SHORE ROAD 5-7900 Ext. 227, dalje potrebujemo: ŽENSKE in DEKLETA izvežbane ali neizvežbane, za COUNTER WOMEN in CAFETERIA DELO. Stalno delo, dobra plača, hiter napredek. — SHORE ROAD 5-7900 Ext. 227. Morate biti državljan(ka).
(48—54)

Opozorite še druge, ki ne čitajo "G. N." na te oglase. — Mogoče bo komu vstreženo.